

Občianska náuka 8. ročník

Charakteristika predmetu

Predmet občianska náuka prispieva k vytváraniu a rozvoju sociálneho a občianskeho vedomia žiakov. Prostredníctvom vymedzených pojmov a výkonov sprostredkuje potrebné vedomosti, zručnosti a nadobúdanie spôsobilostí, ktoré im umožnia orientovať sa v sociálnom prostredí a v bežných životných situáciách. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v socializačnom procese. Vede ich k poznávaniu svojej rodiny, školy, obce, regiónu Slovenska, Európskej únie. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva, umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti, ktorej jedným z dôležitých predpokladov je kritické myslenie.

ISCED 2 – nižšie stredné vzdelanie	
Názov predmetu:	Občianska náuka
Ročník:	ôsmy
Časová dotácia:	1 hod. týždenne/33 hod. ročne
ŠVP:	1 hod.
ŠkVP:	1 hod.
Vyučovací jazyk:	slovenský

Učebné osnovy

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet občianska náuka.

Ciele predmetu

Predmet primerane veku oboznamuje žiakov s vybranými poznatkami z oblasti sociológie, psychológie, politológie, práva a ekonómie, ktoré vedú k poznávaniu seba a iných, k chápaniu personálnych, interpersonálnych, sociálnoprávnych a ekonomických vzťahov medzi jednotlivcom a spoločnosťou, podieľa sa na mravnom, občianskom a intelektuálnom rozvoji žiakov.

Kľúčové kompetencie

- Pestovať u jednotlivcov vedomie jedinečnosti a neopakovateľnosti v spoločnosti,
- učiť ich realisticky sa spoznávať, hodnotiť seba samých,
- osvojovať si pravidlá a normy spoločenského spolunažívania,
- uvedomovať si práva a povinnosti, primerane svoje práva obhajovať,
- preberať zodpovednosť za vlastné názory, postoje a dôsledky konania,
- uznávať základné princípy demokracie,
- budovať tolerančný prístup k iným názorom, postojom, hodnotám a kultúram,
- učiť sa aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti,
- získavať základné vedomosti sociálnoekonomickom a právnom fungovaní spoločnosti.

Obsah vzdelávania

1. **tematický celok: Štát a právo** (24 hodín)

Obsahový štandard

Ústava SR, jej články a význam
štát a jeho podstata
funkcie štátu
forma vlády
deľba štátnej moci
demokracia
voľby

právo
právne normy
právna spôsobilosť
spôsobilosť na právne úkony
trestná zodpovednosť
prezumpcia nevinny

Výkonový štandard

Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:

- analyzovať články Ústavy SR, týkajúce sa znakov štátu a štátnej moci,
- zhodnotiť význam Ústavy SR pre občana,
- vysvetliť na príkladoch vybraných štátov funkcie štátu,
- porovnať na príkladoch vybraných štátov rôzne formy vlády,
- zdôvodniť potrebu deľby štátnej moci,
- vystihnúť rozdiely medzi priamou a nepriamou demokraciou,
- rozlíšiť parlamentné, prezidentské a komunálne voľby,
- vytvoriť hierarchiu právnych predpisov,
- rozpoznať na príkladoch znaky protiprávneho konania.

2. tematický celok: Ľudské práva a slobody (9 hodín)

Obsahový štandard

ľudské práva a slobody
predsudky
diskriminácia
práva dieťaťa
Dohovor o právach dieťaťa

Výkonový štandard

Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:

- orientovať sa v texte Druhej hlavy Ústavy SR a Dohovoru o právach dieťaťa,
- rozpoznať v konkrétnych situáciách prejavy diskriminácie,
- identifikovať rodové stereotypy v okolí a médiách,
- prezentovať výsledky samostatne nájdených príkladov najčastejšieho porušovania práv dieťaťa v rodine, škole, na Slovensku, vo svete.

Prierezové témy

- ✓ Osobnostný a sociálny rozvoj
- ✓ Výchova k manželstvu a rodičovstvu
- ✓ Environmentálna výchova
- ✓ Mediálna výchova
- ✓ Multikultúrna výchova
- ✓ Ochrana života a zdravia - sú integrované do jednotlivých tematických celkov.

V rámci vyučovacieho procesu sa bude klásť dôraz na rozvoj čitateľskej gramotnosti a pozornosť sa bude venovať výchove k ľudským právam.

Metódy a formy

Učiteľ používa pri výučbe metódy:

- motivačné metódy (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačný problém, motivačná demonštrácia)
- aktivizujúce metódy (situačná metóda, kooperatívne vyučovanie)
- expozičné metódy (rozprávanie, vysvetľovanie, rozhovor, demonštračná metóda, inštruktáž)
- problémové metódy (projektová metóda, brainstorming)
- fixačné metódy (metódy opakovania a precvičovania pomocou úloh na pracovných listoch)
- diagnostické metódy

Učebné zdroje

Hlavnými učebnými zdrojmi sú predovšetkým učebnica, internet, publicistická literatúra, odborná literatúra, noviny, tlač, elektronické médiá, získavanie informácií z priamych zdrojov.

Hodnotenie predmetu

Občianska náuka je hodnotená podľa aktuálnych Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiaka. V 6. a 7. ročníku nehodnotíme známkou, na vysvedčení a v katalógovom liste uvádzame absolvoval/neabsolvoval. V 8. a 9. ročníku hodnotíme predmet známkou.

Hodnotiace portfólio

- kontrolné testy,
- ústne a písomné odpovede,
- projekty a ich prezentácia (hodnotí sa obsahová a estetická stránka),
- systematická príprava na vyučovanie (domáce úlohy),
- aktivita na vyučovacích hodinách.